

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 1788/2025
19.02.2025. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Јелице Бојанић Керкез, председника већа, Весне Станковић, Радославе Мађаров, Јамине Симовић и Ирене Вуковић, чланова већа, у парници тужилаца АА из ..., ББ из ..., ВВ из ..., ГГ из ..., ДД из ... и ЂЂ из ..., чији је заједнички пуномоћник Горан Драмићанин, адвокат из ..., против тужених Републике Србије, коју заступа Државно правобранилаштво, Одељење у Краљеву и ЈП „Србијашуме“ Београд, Шумско газдинство „Голија“ из Ивањице, чији је пуномоћник Саша Милинчић, адвокат из ..., ради утврђења права својине, одлучујући о ревизији туженог ЈП „Србијашуме“ Београд, Шумско газдинство „Голија“ из Ивањице, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 2084/24 од 06.11.2024. године, у седници одржаној 19.02.2025. године, донео је

РЕШЕЊЕ

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о посебној ревизији туженог ЈП „Србијашуме“ Београд, Шумско газдинство „Голија“ Ивањица, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 2084/24 од 06.11.2024. године.

УКИДАЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Гж 2084/24 од 06.11.2024. године и пресуда Основног суда у Ивањици П 581/23 од 24.04.2024. године у ставовима првом и трећем изреке и предмет враћа првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж 2084/24 од 06.11.2024. године, одбијене су као неосноване жалбе тужених Републике Србије и ЈП „Србијашуме“ Београд – ШГ „Голија“ са седиштем у Ивањици и потврђена пресуда Основног суда у Ивањици П 581/23 од 24.04.2024. године у ставовима првом и трећем изреке, којима је утврђено да су тужиоци сувласници на по 1/6 дела катастарске парцеле број ../1 к.о. ..., на месту званом „...“, укупне површине 04.53,47 ха, у означеним мерама и границама и тужени обавезани да тужиоцима солидарно надокнаде парничне трошкове од 1.102.116,00 динара. Одбијени су као неосновани захтеви тужених за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени ЈП „Србијашуме“ Београд, ШГ „Голија“ Ивањица је благовремено изјавио ревизију због

погрешне примене материјалног права и битне повреде одредаба поступка, са предлогом да се о ревизији одлучи као посебној, због потребе уједначавања судске праксе.

Испитујући побијану пресуду у смислу члана 404. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11 ... 10/23), Врховни суд је оценио да постоји потреба за одлучивањем о изјављеној ревизији као о посебној, ради уједначавања судске праксе.

Тужени су због материјалноправне везе јединствени супарничари, па је Врховни суд испитао побијану пресуду у смислу одредби чланова 210. и 408. ЗПП и утврдио да је ревизија основана.

У поступку доношења побијане пресуде није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној дужности, а због релативно битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. у вези члана 98. став 5. ЗПП учињене у поступку пред првостепеним судом, на коју је тужени указао, ревизија се по члану 407. ЗПП не може изјавити.

Према утврђеном чињеничном стању, парцела број ../1, шума 7. класе, површине 75 ха 17 а 10 м2, у месту званом „...“ у к.о. ..., на основу премера катастра извршеног 1937. године била је уписана у поседовном листу .. к.о. ..., као Добро села На основу пријаве од 17.10.1968. године на овој парцели уписана је друштвена својина, а као корисник Шумско пољопривредно индустријски комбинат Ивањица. На основу Закона о шумама, 1997. године у поседовном листу на овој парцели уписана је својина Републике Србије, а као корисник ЈП „Србијашуме“ Београд. Након устројавања Катастра непокретности као правне евиденције, парцела је уписана у листу непокретности број .. КО ..., са непромењеним уписом стварних права у корист тужених. Предмет спора је реални део ове парцеле, опредељен мерама и границама налазом вештака геометра Мике Бошковића из ... од 23.01.2024. године. Основ за израду налаза је тапија Чачанског суда број 4590 издата 10.03.1909. године, по чијој садржини је ЕЕ купио три парцеле непокретног имања ЖЖ у поступку принудног намирења пореза, а потом 13.01.1931. године продао све три парцеле, конкретно њиву у „...“ 33. Садржина тапије никада није констатована у Катастру непокретности. 33 је умро ...1944. године. По решењу Основног суда у Ивањици О 521/14 од 18.12.2014. године, 33 су надживеле три ћерке и супруга, а поступак за расправљање заоставштине (спроведен 70 година након смрти) је обустављен из разлога што не постоји имовина која би била предмет расправљања и наслеђивања у том поступку. Утврђено је и да су тужиоци законски наследници 33.

Са полазиштем на наведене чињенице, нижестепени судови налазе да су тужиоци сувласници спорног дела парцеле на основу правних правила садржаних у Српском грађанском законнику и Закону о мораторном стању из 1920. године, која се примењују на основу Закона о неважности правних прописа донетих пре 06.04.1941. године и за време непријатељске окупације („Службени лист ФНРЈ“ бр. 86/46, 105/46 и 96/47). По овом правилима савесни држалац може стећи право својине на основу одржаја на непокретности ако докаже законски основ државине и посед државине најмање 31 годину 1 месец и 18 дана до 06.04.1941. године. Ови услови су испуњени, пошто је правни претходник 33 ЕЕ стекао спорни део парцеле 10.03.1909. године.

По становишту Врховног суда, нижестепени судови неосновано занемарију материјалноправне одредбе садржане у законима донетим након Другог светског рата, којима је регулисана аграрна реформа и законски максимум својине физичког лица на пољопривредном земљишту у зависности од тога да ли је пољопривредник или не, а потом у законима донетим након 1990. године, којима се регулишу поступак и услови за реституцију одузетог пољопривредног земљишта у натуралном облику, па је изостало утврђење битних чињеница које опредељују основаност захтева за утврђење својине на реалном делу спорне парцеле у државној својини.

Вештак геодетске струке Мика Бошковић из ... стручни налаз и мишљење, на основу ког су тужиоци определили тужбени захтев заснива искључиво на фотокопији непотписане, неоверене тапије приложене уз тужбу. Из садржине ове исправе видљиво је да је правни претходник тужилаца ЗЗ био власник земљишта које се граничило са принудно продатим непокретностима имања ЖЖ ради намирања пореског дуга, а да су осим њега у потесу у коме су се налазиле продате парцеле пољопривредно земљиште имали и ИИ и ЈЈ. Суд је утврдио да се спорни део парцеле пре Другог светског рата користио као пашњак, њива, а по изјави сведока КК (рођеног 1935. године) после рата су се ту налазиле колибе, Шумски пољопривредни комбинат пошумљавао је парцелу 1959. – 1960. године и сада је то шума.

Имајући у виду садржину изведених доказа, првостепени суд је пропустио да разјасни које парцеле – опредељене бројевима и површином је покојни ЗЗ имао у моменту своје смрти у поседу, односно на које непокретности је плаћао порез по подацима Катастра, с обзиром на утврђење да је Катастар пре рата обновљен и да је спорна парцела на основу премера извршеног 1937. године била уписана као јавно добро - Добро села Надаље, није утврђено да ли је након Другог светског рата спроведен поступак за расправљање заоставштине покојног ЗЗ, која имовина је представљала његову заоставштину, да ли је његова непокретна имовина у споровођењу аграрне реформе национализована након Другог светског рата и о томе донета одлука, које лице је користило спорни део парцеле након смрти покојног ЗЗ 1944. године, када је извршен акт депоседирања на спорном делу парцеле и по ком правном основу, да ли су законски наследници покојног ЗЗ до покретања ове парнице 30.08.2017. године предузимали правне радње у сврху заштите својине на спорном делу непокретности и са којим исходом.

Тек пошто у поновљеном поступку разјасни све наведене чињенице, првостепени суд ће бити у прилици да одлучи о основаности постављеног тужбеног захтева за утврђење својине на реалном делу парцеле у јавној својини Републике Србије, која правно и фактички представља борову шуму којом управља тужено јавно предузеће.

У поновљеном поступку, првостепени суд ће одлучити и о трошковима целог поступка на основу одредбе члана 165. став 3. ЗПП.

Из наведених разлога, на основу члана 416. став 2. ЗПП, одлучено је као у ставу другом изреке.

**Председник већа – судија
Јелица Бојанић Керкез, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић